

kunde det dog ikke betale sig at sejle med det, og den Mand, som ikke havde Kapital, maatte sige: Nej, maa jeg dog bare blive fri for en saadan Gave, hvis jeg ogsaa faar Pligt til at bruge den. Jeg maa altsaa hævde, at Industriens Forhold er langt værre i Øjeblikket, end Forholdene var for Landbruget i Firserne.

Endvidere siger man, at Industrien dog efter de gode Aar, den har haft, skulde kunne hjælpe sig selv — jeg ved ikke hvor længe. Jeg vil hertil sige, at det er min Overbevisning, at de Penge, som Industrien har tjent under Krigen, for de allerfleste Virksomheders Vedkommende igen er tabt, saa selv om man vil gaa ind paa den Tankgang, at de, hvis de havde Reserver, skulde kunne klare sig og holde deres Arbejdere, vil jeg hævde, at de kan ikke gøre det, thi de har ingen Penge. Men saa spørger man: Hvordan er det gaaet med disse Penge? Ja, med de Penge, de har tjent, er det gaaet paa to Maader. En Del af dem er udbetalt i Udbytte, og nogle vil saa sige, at der er givet for store Udbytter. Jeg vil dog her gøre opmærksom paa, at den Gang, da det gjaldt om at faa store Skatter for Staten, lød der mange Røster, som netop krævede, at Virksomhederne dog skulde udbetale nogenlunde det, de tjente, for at give Staten en Indtægt, idet man ikke kunde være blind for, at de Penge, som ikke udbetaltes i Dividende, kun beskattedes een Gang, medens hver eneste Krone, som udbetaltes i Dividende, beskattedes to Gange. Men jeg tror at turde sige, at for de allerflestes Vedkommende har det, der er betalt i Udbytte, kun været en Del af Indkomsten, saaledes at man ikke med Rette kan sige, at de paagældende Virksomheder ikke har stræbt at konsolidere sig; man kan naturligvis altid sige, at de ikke har konsolideret sig nok.

Nogle af de paagældende Virksomheder har ganske vist undertiden givet Friaktier. Den højtærede Handelsminister har ogsaa været inde paa dette Forhold i sine Taler og har villet hævde, at dette Forhold skulde have en vis Betydning for Industriens Modstandsevne. Heroverfor har jeg tidligere — foranlediget af en tilsvarende Udtalelse af den værede Ordfører for Partiet Venstre — hævdet, og vil igen hævde, at den Ting har ikke det allermindste at gøre med Virksomhedernes Kapitalstyrke, for det at udstede Friaktier skaffer ikke Virksomhederne af med flere Kroner, end det koster at fremstille de paagældende Aktiebrev, og det Problem,

vi staar overfor, er ikke at skaffe en passende Dividende til Aktionærerne, men det er at skaffe Arbejde, og om Aktiekapitalen er større eller mindre, har ingen som helst Betydning med Hensyn til, om det for Virksomheden er billigere at ligge stille end at arbejde. Jeg vil altsaa hævde, at selv om der er udbetalt ret store Udbytter, har Virksomhederne dog, saa vidt man kan se, konsolideret sig ganske godt; men ikke desto mindre er nu de fleste Virksomheders Reserver fuldstændig sat til. Og hvorfor? Ja, utvivlsomt fordi de har gjort for store Indkøb. Nu kan man sige, at dette skulde de have ladet være med; og det kan ogsaa være berettiget at sige det. Men jeg tror at turde hævde, at de allerfleste Virksomheder paa ingen Maade har forsynet sig med Raavarer for et Aar eller halvandet, men kun med saadanne Mængder, som de normalt maatte regne skulde frem til de Markeder, som mange Virksomheder har til bestemte Tider. Man kan sige, at det er forkert, at de har turdet vove at købe til de meget høje Priser; man kan sige, at det er et Bevis for, at de har været for sangvinske. Alt sammen meget vel! Men hvordan tror man overhovedet en Forretning bliver til noget, hvis ikke Ledelsen er sangvinsk? Og det er dog et Faktum, at vi har mangfoldige betydelige Virksomheder i dette Land, Virksomheder, som netop er et Bevis for, at man ikke med Rette kan sige til vor Industri: I maa dygtiggøre jer. Selvfølgelig kan man altid sige, at hvor dygtig en Mand end er, kan han blive endnu mere dygtig; men jeg kan ikke se rettere, end at jeg har Lov til at hævde, at vor Industri i mange Henseender har en meget smuk Stilling, endda saa smuk, at den paa visse Omraader er førende. Jeg skal saaledes henvise til Aarhus Oliefabrik, som har meget store Virksomheder, eller dog har haft det, baade i England, Tyskland og Rusland og jeg tror flere andre Lande. Men ogsaa denne Virksomhed er trods en glimrende Ledelse saaledes stillet, at dens Reserver er gaaet med.

Følgen af Erhvervskrisen er, at der findes 50 000—60 000 arbejdsløse, og det er min Overbevisning, at en overvejende Del af disse arbejdsløse ikke kan faa Arbejde, skønt de gerne vilde have det. Alligevel kan jeg dog ikke nægte, at der naturligvis ogsaa er en Del, som ikke behøvede at være arbejdsløse, og jeg synes nok, man maa forbavses over, at der i en Tid som denne, efter hvad der siges fra mange Sider, er store Vanskeligheder ved at skaffe kvindeligt Tyende.